

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ НАКЛАДНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Кравченко А.С., гр. ЕЗ-20м

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **В.А. Гросул**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Накладні (непрямі) витрати відіграють все більшу роль в менеджменті підприємства. У свою чергу дієвий механізм управління накладними витратами передбачає дослідження факторів, які визначають їх величину, склад і структуру. Під факторами розуміють рушійні сили розвитку процесів і явищ, які відбуваються на підприємстві. Фактори впливу на формування накладних витрат класифікують за різними ознаками. Так, концепція стратегічного управління витратами (CSM) виділяє структурні та функціональні категорії факторів. До структурних факторів належать не менше п'яти стратегічних напрямів вибору, які пов'язані з економічною основою витрат: масштаб, тобто обсяг інвестицій, які необхідно вкласти у виробництво, дослідження та розробки, маркетингові ресурси (включаючи просування товарів на ринку) для випуску продукту; ступінь вертикальної інтеграції; досвід, тобто скільки разів підприємство успішно виконувало те, для чого зараз приймається рішення; технології, використовувані на кожній стадії ланцюга цінності; складність бізнесу (широта асортименту товарів/послуг), які підприємство буде пропонувати споживачам. Друга категорія – це функціональні фактори, тобто ті, що пов'язані зі спроможністю підприємства успішно функціонувати. Ними є: залученість робочої сили – прийняття працівниками на себе зобов'язань з постійного вдосконалення з точки зору витрат; комплексне управління якістю – переконання, що якість продукції є одним з головних факторів, що забезпечують конкурентні переваги; раціональне використання потужностей – вибір найкращого з існуючих на підприємстві варіантів; ефективність планування підприємства з точки зору внутрішньозаводської логістики; використання зв'язків з постачальниками та замовниками в контексті ланцюжка цінностей і витрат підприємства.

Не завжди певний фактор можна проаналізувати й успішно ним управляти в контексті зниження витрат. Але знання факторів, що впливають на розмір, рівень і структуру накладних витрат, дає змогу визначити резерви їх зменшення, що є складовим елементом системи управління такими витратами.